JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1853. **Zaturdag 5 Februarij.** **N°. 10.**

Prijs per halfjaar voor *Batavia* .... *f* 12.50
» » » » *Java* .... » 15.—
» » » » *Buitenbezittingen* ...... » 17.50
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco.*

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, vóór posttijd.

De prijs der Advertentiën *met derzelver herhaling* is **zestig duiten** voor de **vijf woorden**, behalve het zegel.

Publicatie.

VAN WEGE EN IN NAAM DES KONINGS,

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE,

Den raad van Nederlandsch-Indië gehoord:

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! *doet te weten.*

Dat Hij, in overweging genomen hebbende de bezwaren door eenige belanghebbenden, eigenaren of huurders van landerijen, aangevoerd tegen de heffing van de bij art. 3 van het reglement voor de belasting op de paarden en rijtuigen in Nederlandsch-Indie, gearresteerd bij de publikatie van 1 November 1851 (staatsblad No. 63), vastgestelde belasting op de door hen aangehoudene *karrenpaarden* voor den afvoer hunner producten.

Heeft goedgevonden en verstaan:

Het voorschreven reglement zoodanig te wijzigen of aan te vullen, dat de bij art. 3 van hetzelve vastgestelde belasting, ten opzigte der *karrenpaarden*, slechts behoeft betaald te worden tot en met het getal van *tien*, en mitsdien geene belasting verschuldigd is voor de *karrenpaarden*, welke boven dat getal worden aangehouden.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze, zoowel in de Nederduitsche als in de Inlandsche en Chinesche talen, worden aangeplakt en afgekondigd, waar zulks te doen gebruikelijk is, en voorts worden opgenomen in het Staatsblad van Nederlandsch-Indie en in de Javasche Courant.

Gelast en beveelt verder, dat alle hooge en lage collegien en ambtenaren, justicieren en officieren, ieder voor zoo veel hem aangaat, aan de stipte nakoming dezer de hand zullen houden, zonder eenige oogluiking of aanzien des persoons.

(Staatsblad No. 6). Gegeven te Batavia, den 1sten Februarij 1853.

DUYMAER VAN TWIST.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie.

De fungd. Algemeene Secretaris,
DE WAAL.

Benoemingen.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Wegens vertrek. eervol, de kapitein der infanterie *J. F. Sorg*, uit de betrekking van lid in den raad van justitie te Ternate.

Eervol, wegens ziekte, onder toekenning van wachtgeld, de administrateur der tinmijnen te Koba (Banka) *A. J. Wattiau.*

INGETROKKEN:

Het besluit van 15 December 1852 no. 3, bij hetwelk de secretaris bij de wees- en boedelkamer te Samarang, *J. C. Weeraat*, is benoemd tot assistent-resident voor de comptabiliteit te Samarang, tevens superintendent van het vendudepartement aldaar.

BENOEMD:

Tot lid in den raad van justitie te Ternate, de kapitein militaire kommandant aldaar *J. C. van den Ham.*

Tot assistent-resident voor de comptabiliteit, tevens superintendent van het vendudepartement te Samarang, *C. de Chauvignij de Blot*, ambtenaar op wachtgeld.

Tot assistent-resident van Madura, *F. N. Nieuwenhuijzen*, thans assistent-resident voor de policie te Soerabaya.

OP HET BUREAU VAN DEN RESIDENT TE BATAVIA.

Tot 1 kommies, *J. E. Munnik*, thans 2 kommies.
Tot 2 kommies, *C. Th. Simonet*, thans 3 kommies.
Tot 3 kommies, *J. B. M. Boshouwer*, thans 1 klerk op dat bureau.

Tot administrateurs der tinmijnen op Banka:
te Pankal Pinang, *H. G. Dielwart*, thans administrateur der tinmijnen te Soengi-Slan.
te Tobo-Ali. *V. Opperman*, thans 1 kommies op het kantoor van den assistent-resident der ommelanden van Batavia.
te Soengi-Slan, *S. B. Dumans*, thans 1 kommies ter algemeene secretarie.
te Jeboes, *L. A. Hoogenstraaten*, thans 1 kommies bij den hoofdadministrateur der marine.
te Koba, *J. H. van Slingerlandt*, thans éléve bij het mijnwezen op Banka.

GEWIJZIGD:

Het besluit van 25 April 1852 no. 4, waarbij de secretaris der residentie Borneo's Zuid- en Ooster-afdeeling, *L. M. H. Kulenkamp Lemmers*, eervol *uit 's lands dienst* is ontslagen;

Zullende hij geacht worden eervol uit *die betrekking.* te zijn ontslagen.

GESTELD:

Ter beschikking van den Directeur der Kultures:

De klerk bij den ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Batavia *W. C. D. A. Th. Musquetier.*

Als ambtenaar voor de kontrole der landelijke inkomsten en kultures, *L. M. H. Kulenkamp Lemmers.*

TOEGESTAAN:

Een jaar verlof naar Nederland, buiten bezwaar van den lande, aan den predikant bij de protestantsche gemeente te Pasoeroean *A. van Davelaar.*

Schutterijen, enz.

BIJ DE PASOEROEANSCHE SCHUTTERIJ.

ONTHEVEN:

Eervol, van de betrekking van waarnemend kompagnies-kommandant, de kommandant van het korps *H. F. de Senerpont Domis.*

ONTSLAGEN:

Eervol, wegens vertrek, de tweede luitenant *J. N. Terbraak.*

BEVORDERD:

Tot kapitein, de eerste luitenant *H. Galicher.*
Tot eersten luitenant-adjudant, de tweede luitenant-adjudant *E. P. Pohl.*
Tot eersten luitenant, de tweede luitenant *F. L. Esser.*

BENOEMD:

Tot tweede luitenants, de adjudant-onderofficier *J. O. P. A. W. Andela*, de schutter *G. J. Graicken* en de inlandsche sergeant *Intje Tempel.*

Marine-Departement.

ONTSLAGEN:

Eervol, de eervol uit 's lands dienst ontslagen kapitein-ter-zee *J. N. Olijve*, als lid der kommissie tot verbetering der Indische zeekaarten; onder dankbetuiging voor de door hem in die betrekking bewezene diensten.

BENOEMD:

Tot lid der kommissie tot verbetering der Indische zeekaarten, de kapitein-ter-zee *A.* baron *Collot d'Escury*, kommanderende Zr. Ms. wachtschip *Boreas* ter reede van Batavia.

Advertentien.

De onderdirecteur der genie in de 1ste militaire afdeeling maakt bekend, dat op 1 Maart 1853, des voormiddags ten 11 ure, ten zijne burele zal worden uitbesteed de levering van zestig duizend bataviasche tonnen metselkalk, ten behoeve der geniewerken te Batavia en omstreken.

De resident van Rembang maakt bekend, dat 15 Februarij 1853, ten zijnen burele, zal worden uitbesteed het gewoon onderhoud en de reparatien aan 's lands gebouwen en pakhuizen in de residentie Rembang, gedurende het jaar 1853.

De wd. resident van Soerabaya maakt bekend, dat op 12 Februarij ten zijnen kantore, zal worden uitbesteed, het gewoon onderhoud benevens het doen van zware reparatien, verbeteringen en vernieuwingen aan de civiele gebouwen en waterstaatwerken in die residentie, gedurende 1853.

De wd. resident van Soerabaya maakt bekend, dat op Zaturdag 12 Februarij 1853, ten zijnen kantore zal worden uitbesteed:

Het gewoon onderhoud.

Aan het zout-verkooppakhuis te Soerabaya.
» de pakhuizen bij het hoofddepôt Grissee en Sidayoe.
» het zout-verkooppakhuis te Bangkallang.
» de zoutpakhuizen en bergplaatsen bij het hoofddepôt te Sumanap.
» de zout-pakhuizen bij het hoofddepôt te Boender.
» het zout-verkooppakhuis te Sumanap.
» idem » Pamakassan.
Tot het bouwen van een zout-verkooppakhuis te Bawean.

Vendutien.

Op Maandag 7 Februarij, voor een huis op Tana-Abang, laatst bewoond door mevrouw de weduwe *van der Hucht*, van een' netten inboedel, alsmede rijtuigen, paarden, enz. enz.

Op Woensdag 9 Februarij voor het locaal *de Zon*, op Molenvliet, door *E. S. Voute*, makelaar, van diverse negotiegoederen; alsmede de wagenverhuurderij, toebehoord hebbende aan het Amsterdamsche Hotel.

Op Donderdag 10 Februarij, voor het commissiehuis van *Vaupel en co.* van diverse negotiegoederen.

Op Vrijdag 11 Februarij, voor het commissiehuis van *A. van Ommeren. en co.* van diverse negotiegoederen, eenige kanarievogels, Hollandsche duiven, muziekdoozen en voor rekening van wien zulks zoude mogen aangaan.

E W no. 24, 26 en 32 vier kisten ruwe calicots.
D C no. 821/830, tien kisten propatria papier.
L en C 145/147 drie do. do.
D G G 1/2 Twee kisten Russisch grijs linnen.

En

Wijders een erf, bebouwd met een steenen huis met pannen gedekt, staande en gelegen Pakodjan, blok P, 8ste deel no. 61, verponding no. 1109.

Een dito, staande en gelegen buiten de Diestpoort, blok O. deel 6 no. 105, verponding no. 1351.

Op Zaturdag 12 Februarij, des morgens ten 10 ure, in het lokaal der Beurs, voor rekening van het gouvernement, van eene hoeveelheid van 40,000 Mexikaansche dollars, en zulks bij kavelingen van 1000 stuks.

Vertrekkende Personen.

W. L. H. Brocx en familie naar Nederland.

Kapitein *C. E. A. Maubach* repatrieert; zijn gemagtigde is de kapitein *van Ketwich.*

Mejufvrouw *J. D. Falk* vertrekt naar Nederland; haar gemagtigde is de heer *S. Beijers van der Vlugt.*

A. van Davelaar en familie naar Nederland.

H. C. Wilmans en echtgenoot.

F. G. Boullion verlaat Java.

John Campbell.

B. G. Rinia van Nauta.

Mevrouw de weduwe *Kocken*, geboren *Nieuwenhuijs.*

L. Schumacher repatrieert.

S. B. Dumans en familie naar Banka.

Aangekomen Vreemdelingen.

Van 31 Januarij tot en met 3den Februarij 1853.

Marine Hotel. Z. A. L. van Ouden, van de reede — Jonkhr. C. J. P. von Muhlen, van idem. — H. J. M. de Maere, van idem. — Stein Parvé, van idem.

Hotel Weltevreden. J. H. S. G. Rijnbende, van Buitenzorg.

Rotterdamsch Hotel. Stuart Donalsen, van Sydney. — Jane Donalsen, van idem. — Smitt, van China. — W. H. F. van Oordt, uit het hospitral. — W. H. Wall. van Australie. — Down, van idem.

Hôtel der Nederlanden. S. Bennet, van Soerabaija — C. Tromp, van idem. — F. L. Geerling, van idem. — W. L. K. Noring Bögel, van idem. — C. C. L. Prillevitz, van de reede. — D. Noordegraaff, van de reede.

BATAVIA.

Op den 3den dezer is aan boord van Z. M. stoomschip Merapi, luitenant ter zee der 1ste klasse J. G *Muller*, van hier naar Sambas vertrokken de Hoog Edel Gestrenge heer Mr. *A. Prins*, Gouvernements kommissaris voor de residentie Westerafdeeling van Borneo.

Ook de majoor der infanterie, militaire kommandant in die residentie, de Wel Edel Gestrenge heer *A. J. Andresen*, die zich tijdelijk alhier bevond, heeft zich op dien bodem ingescheept om naar zijn kommandement terug te keeren, werwaarts insgelijks een sterk detachement troepen met dat stoomschip wordt overgevoerd.

— Van Pekalongan wordt medegedeeld, dat ook in die residentie en bepaaldelijk in de dessa's Lolong en Ampal, niet meer dan ruim 20 huisgezinnen tellende, eene hevige ziekte is uitgebroken en dat het deswege ingesteld geneeskundig onderzoek geleid heeft tot de wetenschap, dat zich in dat gering aantal familien 45 zieken bevinden, die aan galkoortsen lijden.

Men vermeent de oorzaak dier ziektegevallen te moeten toeschrijven aan den hoogen waterstand ten gevolge der veelvuldig gevallen regens.

Alle mogelijke geneeskundige hulp is dien zieken toegebragt, gelijk ook door het plaatselijk bestuur de

---

DE VERZEKERDE MOLEN. (*vervolg.*)

De molenaar Severijn zat zonder een woord te spreken, steunde het hoofd in de hand en zag in diepe gedachten over het zwijgend dal uit. Hij was nog jong, pas dertig jaren oud, maar zware zorgen schenen hem diep neergebogen en de bloeijende frischheid der jeugd van zijne wangen gevaagd te hebben. Het bleeke voorhoofd was diep gerimpeld, zijn oog stond flaauw en de smalle lippen schenen lang het lagchen verleerd te hebben. Stil en zwijgend, als hij, zat zijne vrouw aan zijne zijde, ijverig met haar naaiwerk bezig, wat haar nogtans niet belette, nu en dan een bezorgden, schoon liefdevollen blik op haar man te werpen. Deze bemerkte zulks niet; hij bemerkte ook niet, dat Louise heimelijk een traan uit hare wimpers wischte, die juist verraderlijk over hare bleeke slechts ligt gekleurde wang wilde rollen.

De jonge vrouw was wezenlijk liefelijk aan te zien. Als eene zeldzame, kostelijke boschbloem bloeide zij eenzaam in het dal, diens schoonste sieraad. Eene stille treurigheid, die over haar schoon, zacht gelaat lag, die uit den kwijnenden blik van haar heerlijk blaauw oog sprak, verhoogde nog hare bekoorlijkheid, in plaats van die te verminderen. De bewoners van den omtrek noemden haar niet de molenaarster of vrouw Severijn, maar noemden haar de »Dalroos,'' zoo vaak zij van haar spraken. Zij hadden de uitdrukking gevonden, die, beter dan eenige andere, het liefelijke wezen der jeugdige vrouw met één woord ten volle aanduidde.

»Waarom spreekt gij niet, Severijn?'' zoo brak Louise eindelijk het lange drukkende stilzwijgen af. »Waarom zegt gij mij niet, dat uw loop te vergeefs geweest is? Meent ge, dat ik u niet aan de oogen zien kan, dat ook deze laatste hoop verijdeld is?''

Severijn rigtte zich op, streek het donker haar uit de oogen, en zeî zuchtend: »Ja, dat is zij. Onze neef was onverbiddelijk en wou van niets hooren. God weet, wat nu gebeuren moet.''

»Geduld, Severijn, geduld!'' antwoordde Louise en legde haar naaiwerk op tafel. »Laat ons bedaard overleggen, wat ons te doen staat. Bij braaf en opregt willen is misschien nog veel mogelijk, en God zal ons niet verlaten.''

Severijn lachte bitter. »Hij heeft ons al verlaten!'' sprak hij. »Heeft iemand ooit zijn pligt gedaan, dan ben ik 't geweest! Schoon, wat helpt alle vlijt, alle oppassendheid. als een booze nabuur ons de vruchten van onzen arbeid of liever den arbeid zelf onttrekt? Die stoom is eene uitvinding des duivels. Sedert die stoommolen ginder in Breitenbach klappert, staan mijne raders stil en ligt het stof op mijne maalsteenen. Kan ik de menschen dwingen, hun koren bij mij te brengen? Neen, zelfs die uit het gebergte, wier weg bij onzen molen langs gaat, rijden voorbij en een uur verder. om stoommeel te krijgen. Vroeger kwamen de klanten tot zelfs uit de vlakte hierheen; sedert de stoommolen aan den gang is, hebben wij weinig meer te malen, dan wat we tot ons eigen verbruik behoeven. Ik zeg, die stoom is een uitvinding van de hel!''

»O, spreek zoo niet, Severijn, zóó niet!'' zeide Louise, in tranen uitbrekende. »Alles wil ik lijden en met vreugde dragen, als gij maar 't vertrouwen op God niet verliest! Dat zou 't hardste zijn, dat mij kon overkomen. Wees geduldig, Severijn!''

De blik van den molenaar verloor zijne wildheid en ging in diepe treurigheid over. »Ik zou immers gaarne zwijgen en dulden en dragen, als ik alleen te lijden had,'' sprak hij zachter. »Dit alleen bekommert mij, dat gij, mijne liefelijke Dalroos, met mij lijden moet, dat onze kinderen met ons lijden moeten. Barmhartige God! wat zal het einde zijn? Men moet toch leven. En de molen is bezwaard, geen pan op het dak komt ons toe, te malen is er niets en komt er niets, de zware erfpacht moet jaarlijks betaald worden, zal de baron ons niet van huis en hof jagen, — Louise, ik bid u, wat zal, wat moet daaruit worden?''

»Ik zie geen hulp, maar God zal helpen,'' antwoordde de vrouw. »Verkoop den molen, lieve man, de

noodige bevelen zijn gegeven om diegenen, welke onder hen in een behoeftigen staat verkeeren, op 's lands kosten rijst toe te deelen.

— Met de meeste belangstelling hebben wij, bij den boekhandelaar *H. M. van Dorp* alhier, de eerste aflevering bezigtigd van de fraaije verzameling van groote gelithographieerde platen in kleurdruk der meest belangrijke en trotsche bouwvallen van tempels en andere oudheden in Nederlandsch Indië, onder den titel van: *Javasche Oudheden*, door den heer *C. W. Mieling* te 's Hage uitgegeven naar teekeningen van den heer *A. J. Bik* en anderen, en opgedragen aan Z. K. H. Prins Hendrik der Nederlanden.

De lithographien, welke ten koninglijke steendrukkerij van den heer *C. W. Mieling* te 's Gravenhage uitgevoerd zijn, overtroffen door hare fraaiheid en juistheid van teekening, onze gespannen verwachting. De tekst is in de Nederduitsche en Engelsche talen geschreven, en beveelt zich mede door naauwkeurigheid en duidelijkheid aan.

Wij kunnen met de meeste gerustheid deze belangwekkende en prachtige onderneming het kunstlievend publiek aanbevelen.

— Men leest in de *Javasche Courant* van heden:

Volgens de laatste berigten was alles in het Palembangsche rustig.

Men achtte het waarschijnlijk dat er eene kleine expeditie naar eenige marga's der *Ampat-Lawang* zoude worden gedaan, om radja *Tiang-Alam*, die zich in dezelven ophoudt, te verdrijven.

De bevolking wordt gezegd niet gunstig jegens hem gestemd te zijn, maar hem tot verzet aan te sporen, ten einde hij bij eenen opmarsch der troepen worde verdreven, waartoe zij zelve niet in staat is.

Men heeft ontdekt dat de hoofden van eenige districten zich aan groote misbruiken jegens de bevolking hebben schuldig gemaakt, en daardoor aanleiding tot de plaats gehad hebbende rustverstoring hebben gegeven. Overal waar het bestaan van die misbruiken ontdekt is, is aan dezelven een einde gemaakt, en zijn maatregelen genomen om de wederinsluiping daarvan zoo veel doenlijk te beletten.

NEDERLAND.

In de nabijheid van Medemblik had, in den avond van 7 November een allerdroevigst ongeluk plaats. De heer *Hoekstra*, predikant bij de doopsgezinde gemeente te Twisk, keerde omstreeks 9 uur, na het vervullen der predikbeurt in de doopsgezinde kerk, vergezeld van zijnen zoon, onlangs uit de Oost-Indie terug gekomen, en van nog eene bloedverwante en huisgenoote, een meisje in den vollen bloei van 24 jaren, in een roeischuitje naar zijne standplaats terug. Naauwelijks een kwartier uurs voortgeroeid zijnde kon hun schipper, op de zoogenoemde Braak, door den hevigen storm, geen stuur meer in het vaartuig houden, waardoor het ongelukkiger wijze omsloeg, en de vier personen in het water stortten. De zoon van den heer *Hoekstra*, een wakker zeeman, wist zijnen vader en zijne nicht te vatten en beiden den rand der schuit te doen grijpen, terwijl hij zelf aan den anderen kant in de boot meende te klimmen, om hen beide zoo mogelijk, weder aan boord te helpen. De beide drenkelingen intusschen schijnen zich zelven, door pogingen aan te wenden, om in de schuit te klouteren, te willen redden, althans de schuit kantelde wederom, en op nieuw stortten allen in de golven. Verschrikkelijk oogenblik! De zoon had nog het geluk zijnen vader te grijpen, met veel inspanning grond te vinden, en dezen vervolgens met behulp van den schipper, die intusschen ook grond gevonden had, aan wal te brengen, doch het meisje, helaas! was verdwenen; de schipper spoedde zich intusschen naar de stad. Daar zaten vader en zoon verkleumd doornat en koud aan den rand van den stroom, die zoo even een, als eene dochter en als eene zuster, bemind meisje had verzwolgen, aan den rand van het graf van haar die hen zoo dierbaar was! Na verloop van een half uur kwam er hulp uit de stad en werden vader en zoon daarheen gevoerd, terwijl het lijk der nicht, eerst heden morgen ten 6 ure gevonden, alhier is binnengebragt en vervolgens naar Twisk vervoerd.

— Uit het voorloopig verslag nopens het Tijdelijk in omloop blijven van tien millioen der muntbilletten van 1849, blijkt, dat men algemeen zijne bevreemding aan den dag gelegd heeft, dat de regering er niet in is geslaagd, de vervaardiging der als bewijzen van rentelooze schuld nieuw uit te geven muntbiljetten met zoo veel spoed voortgang te doen hebben, dat zij tot het bepaalde bedrag van tien millioen vóór het einde dezes jaars de thans nog in omloop zijnde muntbiljetten van 1849 konden vervangen, in welk geval voor den tegenwoordigen, geheel tijdelijken maatregel geene noodzakelijkheid zou hebben bestaan. Die vertraging streed met de vroeger ten dezen aanzien van regeringswege geopende uitzigten. Sommige leden konden dan ook niet nalaten, daarbij eene soortgelijke vertraging te herinneren, welke in der tijd, ten gevolge van tegenspoeden bij de vervaardiging, met opzigt tot de invoering der postzegels heeft plaats gevonden. Men kon zich niet goed voorstellen, hoe de vervaardiging ook weder van het nieuwe muntpapier zoo veel tijds moest kosten. Indien men zoo algemeen op bespoeding der intrekking van de hier bedoelde muntbiljetten van 1849 en derzelver vervanging aandrong, had zulks vooral zijnen grond in de overtuiging, dat het tijdelijk hulpmiddel, door de regering thans voorgeslagen, uit twee oogpunten eene bedenkelijke zijde heeft. In de tweede plaats kwam het aan vele leden bedenkelijk voor, of de voorgestelde maatregel wel geheel is overeen te brengen met de goede trouw, die altijd pligt is, maar vooral bij aangelegenheden, waarin het crediet van den staat is gemengd, ten strengste moet worden gehandhaafd.

ENGELAND.

— De *Home News* van den 24sten November behelst het verhaal van den navolgenden stouten diefstal.

De vorige week kwam in de bank te Liverpool, eene vertakking van de Engelsche bank, een jong mensch, die uitgezonden was om in bankbilletten eene som van 3000 pond sterling (*f* 36,000.— Ned. Cour.) uit te betalen. Hij plaatste onvoorzigtig de rol, welke deze waarde inheild, op de geldlessenaar, en bedekte dezelve met zijnen linkerarm. Juist tikte hem een persoon op den schouder en vroeg hem beleefdelijk, waar hij een bankbillet van vijf ponden kon wisselen. De jonge man ligtte den arm op, en de plaats waar die verwisseling konde plaats hebben aantoonende, zeide hij »däär." Gedurende dit korte onderhoud waren zijne bankbilletten van de geldlessenaar verdwenen. De jongeling bespeurde dadelijk het verlies en verhaalde, in hevige onrust, aan den beleefden heer, die hem op den schouder had getikt, dat men zijne banknooten gestolen had. »Zoo," was het antwoord, »dan is de persoon, dien ik daar zoo juist naar buiten zag gaan, de dief. Kom hier aan de deur en ik wil u aanwijzen, welken weg hij is ingeslagen." Het jonge mensch volgde zijn *vriend* tot op de straat. »Zie, de man die daar juist Cook-street inslaat heeft u bestolen." De bestolene vervolgde den gewaanden dief, terwijl de werkelijke misdadiger, met opgeheven hoofd en rustig, in eene tegenovergestelde rigting verdween.

FRANKRIJK.

Een geacht Engelsch dagblad deelt mede, dat *Louis Napoleon* er op uit is een Europeesch verbond tegen over America te sluiten, doch zijn werkelijk doel is, om eene uitbreiding der Fransche grenzen te verkrijgen. Hij stelt voor de tractaten van 1815 te herzien en de gebiedsverdeeling van Europa te veranderen, door aan Oostenrijk, Pruissen en Rusland vele kleine voordeelen toe te staan, terwijl hij alsdan den Rijn tot grens van Frankrijk zoude erlangen; en om zich het bondgenootschap van Engeland te verzekeren, noodigt hij de groote mogendheden uit een verdedigend verbond tegen de vereenigde Staten van Noord-America te sluiten, ten doel hebbende om de Britsche bezittingen in dat werelddeel tegen alle aanranding van de zijde der Amerikanen te verdedigen.

— Uit Parijs wordt vernomen, dat het voornemen bestaat om, ter gelegenheid van de inwijding van het nieuwe keizerrijk, aan alle letterkundigen van eenigen naam pensioenen te verleenen, welke van 3,000 tot 10,000 francs zullen varieren, onder de voorwaarde, dat zij hunne verkleefdheid en tevredenheid met het nieuwe bestuur willen doen blijken.

— Aan den prins president is het volgende rapport ingediend door den minister van het openbaar onderwijs en der eeredienst en.

In 1843 heeft de eerste bisschop van Algiers zijne hooge waardigheid neergelegd na den meestmogelijken ijver te hebben ontwikkeld in de zamenstelling van zijn bisdom en het stichten van godsdienstige en liefdadige gestichten te Algiers, Oran, Bone, Djigelli, Philippeville, Constantine en Tenez.

Mgr. *Dupuch*, meer zijne liefdadigheid dan de ter zijner beschikking gestelde middelen daarbij raadplegende, heeft vele voor hem verderfelijke verbindtenissen aangegaan, waarvan de kolonie wel de vruchten trekt, doch welke voor hem eene bron van de bitterste moeijelijkheden zijn geworden.

De geheele Fransche kerk is bewogen met de ongelukken van dien kerkvoogd en heeft een beroep gedaan op de billijkheid en edelmoedigheid van het Gouvernement.

Uwe Hoogheid heeft dat beroep aangenomen en geoordeeld dat het bepaald en voortdurend nut dier werken de onregelmatigheid der uitgaven dekt, waarop U. H. mij bevolen heeft de noodige maatregelen te treffen, waardoor eene schuld, in het belang van den Staat en der Kerk aangegaan, kan worden uit den weg geruimd.

Een eerbiedwaardig geestelijke, die zich kenmerkt door zijne gehechtheid aan Mgr. *Dupuch*, heeft zich reeds aan de beredding dier zaak toegewijd en uit het onderzoek der ingediende stukken is gebleken, dat de schuldeischers door middel eener som van 220,0[illegible] fr. te vreden gesteld zullen kunnen worden; waar[illegible] te voegen de som van 36,003 fr. 30 c. welke onb[illegible] schikt is gebleven van de opbrengst der inschrijvi[illegible] eenige jaren geleden gedaan.

Ik heb de eer Uwe Hoogheid dien ten gevolge vo[illegible] te stellen mij een buitengewoon crediet ter somma v[illegible] 220,000 fr. tot dat einde toetestaan.

Bij besluit van den 1 November 1852 heeft de Pri[illegible] President dat buitengewone Crediet verleend.

— Tijdens den laatsten opstand in de provincie Co[illegible] stantine, hebben vijftig tot de openbare werken veroo[illegible] deelde en tot de werkplaats No. 4 te Bone behooren[illegible] militairen, zich bijzonder onderscheiden, zoo wel do[illegible] onder het vuur des vijands aan de versterkingen [illegible] werken als door het begeleiden van vivres.

De Gouverneur Generaal van Algerie heeft d[illegible] voortreffelijk gedrag dier veroordeelden bekend gestel[illegible] en, op het rapport van den Minister van Oorlog, d[illegible] Prins President goedgevonden hun kwijtschelding v[illegible] het nog overig gedeelte van hunnen straftijd te schenke[illegible]

Deze edelmoedige en welwillende daad strekt tot e[illegible] bewijs te meer, dat het Gouvernement, hoe regtvaa[illegible] dig streng het zich ook toont ten opzigte van krijg[illegible] lieden, die hunne pligten vergeten, evenwel geene g[illegible] legenheid laat voorbijgaan om verdienstelijke daden [illegible] beloonen.

— Het Dagblad Le Siècle verhaalt de navolgende ge[illegible] beurtenis; welke onlangs te Parijs heeft plaats gevonde[illegible]

Gedurende den laatsten tijd, zag men op de openba[illegible] wandelingen een jong mensch van naauwelijks twintig jarigen ouderdom, die met de meeste bevalligheid [illegible] sierlijke montering van een adelborst der marine en o[illegible] de borst de ster van het legioen van eer naast eene a[illegible] der vreemd ridderkruis droeg. Alle schildwachten be[illegible] werden zich voor dezen jeugdigen ridder aan te slaa[illegible] zonder te kunnen vermoeden, dat zich onder dat ve[illegible] sierd uiterlijk een misdadiger, een dief en falsaris, [illegible] het begin der maand October uit de gevangenis v[illegible] Mazas ontslagen, verborg.

Het is moeijelijk zich een begrip te vormen van h[illegible] getal misdaden van verschillenden aard, waaraan zic[illegible] dat jonge mensch, gedurende die korte dagen, hee[illegible] schuldig gemaakt. Overal waar hij zich vertoonde w[illegible] de meeste belangstelling ontvangen, deed hij bij ve[illegible] schillende handelaren inkoopen, welke hij betaalde m[illegible] briefjes van valsche onderteekeningen voorzien en b[illegible] taalbaar aan de kanselarij van het legioen van eer [illegible] de bezoldiging aan zijn kruis toegestaan.

Door dezelfde hulpmiddelen leende hij van gegoe[illegible] personen sommen gelds, welker geheel een aanzienelij[illegible] bedrag uitmaakt; wat het meeste tot den opgang, die dit jonge mensch maakte bijdroeg, was de steeds do[illegible] hem betoonde bescheidenheid; wel verre van zich trots[illegible] te betoonen op zijne eerekruisen, bezocht hij dikwe[illegible] de marktplaatsen, onderhield zich met de koopliede[illegible] liet zich omtrent hunne behoeften inlichten en deed hu[illegible] verstaan, dat hij hoog in de gunst van het Bestu[illegible] stond aangeschreven, doch deed zich zeer duur zij[illegible] toekomende bescherming betalen.

Wijders scheen hij een jong mensch van onbesprok[illegible] zeden en zoo hij al met de jonge meisjes omging, w[illegible] echter zijn oogmerk altijd braaf en eerlijk. Hij moe[illegible] op een en denzelfden tijd met eene dochter van een koopvrouw in gevogelte van de markt Saint-Honoré [illegible] met die van eene verkoopster van eetwaren van [illegible] markt Blancs-Manteaux in het huwelijk treden. T[illegible] boven de wolken uit zulk een aanzienelijken schoon[illegible] zoon te zullen erlangen, hadden de aanstaande schoon[illegible] moeders, geheel strijdig met hunne gewoonten, he[illegible] rijke geschenken gedaan en de huwelijksgeboden sto[illegible] den op het punt afgekondigd te worden, toen een on[illegible] verwacht toeval hare dochters eensklaps den zoo b[illegible] geerden echtgenoot ontrukte.

De gewaande adelborst, wien het gelukt was zich i[illegible] eenige aanzienelijke huizen te doen voorstellen, ontving[illegible] dank aan zijne montering en decoraties, dikwerf uit[illegible] noodigingen om aan maaltijden deel te nemen. Op ee[illegible] dag der afgeloopen week, ontving een zijner bescherme[illegible] hem in zijn kabinet ten einde aldaar het etensuur [illegible] te wachten, toen eerstgenoemde onverwachts voor een dringende bezigheid werd naar buiten geroepen. H[illegible] verzocht zijn gast hem te verschoonen en hem ged[illegible] rende eenige oogenblikken daar te blijven wachten. B[illegible] zijne terugkomst vond hij het jonge mensch niet mee[illegible] doch weldra bespeurde hij dat zijne secretaire was open gebroken en dat men al wat dezelve aan waarde be[illegible] vatte daar uit genomen had; hij verkreeg dus de [illegible] kerheid dat degene, wien hij zoo beleefd ten zijne[illegible] ontving, niets anders was dan een gemeene dief.

De policie spoorde met den meesten ijver den mis[illegible] dadiger op, die gisteren in hare handen viel en voo[illegible] den commissaris van de sectie Saint-Mery gebragt wer[illegible] Door dezen magistraat ondervraagd, gaf hij zich op volgend de namen van Burggraaf *Anatole de Vilfort*, *Hector de Sarrey*, *Edgar de Saint Hildegonde Jolibois*, enz. Na den schat zijner naamsopsommingen [illegible]

---

de gelegenheid is goed, en als de kooper slechts kapitaal genoeg heeft, om eene nieuwe inrigting te bestrijden, zal hij er altijd den kost winnen. Dat weet iedereen, en daarom zal zich ook wel een kooper opdoen."

»Ja, als maar iedereen ook niet wist, dat ik zoo goed als geruïneerd ben!" antwoordde Severijn. »Dat weten ze echter wel, en daarom wachten ze, tot ik den boel moet opgeven, tot de baron mij wegjagt, om dan alles voor een appel en een ei te krijgen. Of mijnheer de baron houdt ligt den molen voor zich en wordt zelf een molenaar. Hij weet zoo goed als ik, dat hij mij den schop niet kan geven, zoo lang ik de erfpacht behoorlijk betaal. Hij weet ook even goed, dat de molen de oude nering terugkrijgt, zoodra ze naar de nieuwe mode wordt ingerigt. Waarom schiet hij mij het benoodigde kapitaal niet voor, daar hij toch weet, dat ik een eerlijk man ben, dat zijn geld veilig zou zijn en goede renten opbrengen? Neen, neen, 't steekt hem, dat de molen in andere handen, dan de zijne is, en daarom weg met den molenaar! Laat die toezien, hoe hij door de wereld spartelt met vrouw en kind! Wat breekt hij er zijn hoofd om, dat de molen nu tweehonderd jaar altijd van vader op zoon overerfde, en dat geen bezitter ooit verzuimd heeft, aan al zijne verpligtingen stipt en getrouw te voldoen? 't Grondstuk is tegenwoordig zeker meer waard, dan voor tweehonderd jaar, toen mijn oudvader het overnam; maar waardoor is 't in waarde geklommen? Door den baron? Neen, door de molenaars, die altijd oppassende menschen waren en hun eerlijk verdiend geld tot verbetering van gebouwen en grond gebruikten. Och, Louise, slechts een paarduizend daalders tot de nieuwe inrigting, en over een jaar of wat zou de dalmolen driemaal meer waard wezen, dan in zijn besten tijd. Ik echter kan die niet opploopen, mijn krediet is zoo bitter weinig meer, dat geen mensch mij honderd daalders leenen zou. De baron heeft er voor gezorgd, dat de molen hem over kort of lang in de handen moet vallen."

»Maar wat dan? Wat dan?" vroeg Louise, die al bleeker geworden was en vol bittere smart de handen op het kloppend hart drukte.

»Wat dan?" herhaalde Severijn bitter. — »Ei, we zullen dan wel dienen te gaan bedelen, als geen meêlijdende ziel mij als knecht in dienst wil nemen. 't Is zeker hard, voor knecht te spelen, als men zoo lang heer is geweest, maar bij God, ik zie geen anderen uitweg."

»Bedelen! Dienen!" stamelde Louise. »Ja, dat zou hard wezen, bitter hard! En mijn kleine, lieve Paul! Mijne zoete, kleine Julie! Bedelen! O God!"

Een doodelijke bleekheid overdekte de wangen der liefelijke Dalroos. Zij zweeg, want de droefheid verstikte hare stem. Ook Severijn zweeg, want hij vo[illegible] geen woord van troost. Stom zaten de beiden na[illegible] elkander, Louise met gebogen hoofd en weenende ooge[illegible]

Daar was 't, of het in de struiken achter haar ri[illegible] selde, alsof 't waaijen van een heeten, gloeijenden ade[illegible] hare wangen raakte. Onwillekeurig keerde zij zich o[illegible] en week verschrikt terug, want zij zag in twee vo[illegible] kelende oogen, die met eene zonderlinge uitdrukki[illegible] op haar gerigt waren.

»Koenraad! Gij hier? Wat hebt gij hier te zoeken?" riep zij, van de eerste ontsteltenis bekomen.

»Ik kom juist van den berg, en wist niet, dat hier waart," antwoordde de molenknecht Koenraa[illegible] die thans uit het hout in het prieël trad. »Ik [illegible] verlegen met mijn tijd. In den molen valt toch ni[illegible] te doen," voegde hij er op een half spotachtig[illegible] toon bij.

Severijn ontging deze uitdrukking niet, en hij ri[illegible] zich haastig en trotsch overeind; doch een blik op [illegible] knecht, die hem thans met onschuldige oogen aank[illegible] scheen hem weder tot bedaren te brengen. »Dat [illegible] overbodige woorden, Koenraad," zeide hij, zac[illegible] dan hij gewild had, en bespaarde zijne scherpe te[illegible] wijzing. »Gij weet wel, dat ik u niet houd. Ga, wa[illegible] gij wilt, want werk is er voor u niet en uwe verdie[illegible] is gering. Bij een anderen baas kunt gij het beter hebbe[illegible]

hebben uitgeput, welke niets dan het ongeloof van den Magistraat opwekte, bekende hij eindelijk een reeds gestraft misdadiger te zijn, en een deel uit te maken van eene bende booswichten, waarbij hij de betrekking van een der hoofden bekleedde. Deze fortuinzoeker, even behendig als stoutmoedig, is ter beschikking van de lijfstraffelijke justitie gesteld.

DUITSCHLAND.

De stad Koningsbergen is door eene vernielende ramp bezocht geworden. In den morgen van den 6den November ontstond brand in een magazijn van den heer *Schubert* en de vlammen verspreidden zich zoodanig, dat in weinige uren niet minder dan tien belendende magazijnen geheel verbrand waren. Niettegenstaande de ijverigste pogingen tot blussching, woedde de brand met meerdere hevigheid voort en werd zoo onrustbarend, dat een huis werd omvergehaald en er eenige kanonnen (twaaf ponders) werden aangebragt om de muren omver te schieten, ten einde de verdere verspreiding der vlammen te voorkomen. Men behoefde echter niet tot die maatregelen over te gaan, daar een dikke en hechte muur den brand tegenhield. Men heeft gelukkig geene menschenlevens te betreuren, doch de schade aan vernielde eigendommen bedraagt 700,000 daalders, welke echter grootendeels door verzekering gedekt zijn.

ZWEDEN.

Een zeer buitengewoon voorval vond onlangs plaats aan boord van de Zweedsche stoomboot Lennart, welke van Stockholm naar Ystad stevende. Des nachts brak er een hevige storm los en een groot vat met acidum sulphuricum, hetwelk op het dek geplaatst was, werd gebroken. Een gedeelte van dit wegbijtend vocht drong door de reten der planken en viel in de slaapstede van eene der hutten. In dat bed rustte de graaf *Eric, Chretien de Pontin*, kamerheer van den koning van Zweden en Noorwegen. Het vocht brandde dadelijk door twee dekens heen en bereikte den onderbuik van den ongelukkigen edelman en verbrandde dien vreesselijk. De ontsnappende gas maakte het hem onmogelijk om bijstand te roepen en weldra zonk hij in onmagt. Toen zijn bediende den volgenden morgen in de hut kwam, bevond deze dat het ondergedeelte zijner ingewanden geheel was weggebrand. De rampzalige was buiten staat een woord te spreken. De stoomboot stevende zich onmiddelijk naar de haven van Colmar en de graaf werd naar het hospitaal overgebragt. Alle mogelijke zorgen werden, edoch te vergeefs, aan hem besteed, en hij stierf na eenige uren van verschrikkelijk lijden. Hij had slechts den ouderdom van zes-en-twintig jaren bereikt!

— Brieven van den 9den November, uit Stockholm ontvangen, melden eene aanmerkelijke beterschap in den gezondheidstoestand van den koning. Z. M. was bij magte om met den erfprins en de leden van het waarnemend bestuur te besoigneren.

ITALIE.

Den 26sten October heeft er weder eene uitbarsting van den Etna plaats gehad, welke tot den 1sten November heeft voortgeduurd. Na vier dagen tusschenpoozing is zij den 5den op nieuw begonnen. De lava is tot op een afstand van zes mijlen voortgestroomd. Des nachts rezen vuurkolommen uit den krater, waarvan zich stroomen vuurs afscheidden; deze uitbarsting was vergezeld van slagen, welke die des donders nabij kwamen en die den geheelen omtrek deden schudden.

SICILIE.

Den 8sten October werd te Syracuse eene vrouwelijke-regten-conventie gehouden, van welke Lucretia Mott tot voorzitter en een half dozijn andere ladies tot ondervoorzitters verkozen werden. Het eerste werk was een besluit, hetwelk iedere vrouw ten pligt stelt de bestaande instellingen des lands te onderzoeken en te bepalen, welke waardig zijn om behouden, en welke behooren afgeschaft te worden; verder, dat het de pligt van elke vrouw is, indien zij eigendommen bezit, alle tax-betaling te weigeren, totdat zij het stemregt verkrijgt. De toeschouwers waren legio en de opgewondenheid groot.

GRIEKENLAND.

Koning Otto is in zijne staten teruggekeerd. De kwestie der troonsopvolging zal, zoo men verzekert, door de beschermende mogendheden beslecht worden. Adalbert, broeder des konings, wordt als zijn opvolger genoemd. Het rijk is in het laatst van October door een verschrikkelijken storm geteisterd, waardoor eenige kleine en groote schepen verongelukt en een aantal plantages verwoest zijn. Een der voornaamste oppositie-bladen heeft, waarschijnlijk door gebrek aan abonnenten, zijne uitgave gestaakt.

AFRIKA.

Tripoli. Een vreesselijke orkaan heeft in den nacht van den 19den November te Tripoli gewoed: In de haven bevonden zich twee en twintig schepen benevens vijf xebecks (inlandsche vaartuigen). Zestien schepen en al de xebecks verloren hunne ankers, werden tegen het strand geslagen en verbrijzeld. Men vermeent dat er niets dan wrakken zijn overgebleven. Buiten deze schepen, welke in de haven verloren gingen zijn er nog zeven op de kusten gestrand. De Maltheser brik Giannina bereikte Tajoura; het scheepsvolk en de passagiers werden behouden. Een ander Maltheser vaartuig is bij Sleaton geheel verongelukt. Een Turksche brik, op reis naar Tunis, is bewesten Tripoli gestrand. Zij had een groot aantal passagiers, meest Muzelmannen aan boord alsmede eene rijke lading, voornamentlijk in geld bestaande. Vijftig der passagiers verloren het leven. De Arabieren plunderden de lading zoo veel hun slechts mogelijk was. Nog meerdere menschenlevens gingen in de haven te loor. Een Toskaansch, twee Grieksche en achttien Turksche schepen zijn mede in den stroom vergaan.

De hevige bergstroomen hebben eene menigte Olijfen dadelboomen in de tuinen rond de stad vernield en mede groote schade berokkend.

Egypte. De Economist deelt mede, dat de rijzing van den Nijl dit jaar beneden de gewone hoogte is gebleven. De aanstaande oogst zal hierdoor lijden, doch aangezien men het vooruitzigt op eene goede inzameling van Indisch koren heeft, zal het land niet door schaarschte van levensmiddelen te lijden hebben. Het bestuur houdt echter aan het verbod om koorn te verkoopen streng de hand en de prijzen zijn dus aanmerkelijk gerezen.

— De spoorweg tusschen Alexandrie en Caïro maakt aanmerkelijke vorderingen, zelfs boven de hoogst gespannen verwachting. De Engelsche ingenieurs, die, op verschillende plaatsen van de ontworpen spoorweglinie geplaatst zijn, hebben gedurende het heete saizoen de beste gezondheid genoten, en men verwacht algemeen, dat een gedeelte van den weg, zoo verre als de Nijl, in dit jaar zal voltooid wezen.

NOORD-AMERIKA.

— Uit Pella schrijft men, dat, wat aangaat den toestand der Hollanders, deze, over het algemeen, voordeelig is. Velen die voor vier jaren begonnen zijn met land te ontginnen, hebben tegenwoordig van 30 tot 60 acres onder den ploeg. Vee is er al veel aangefokt. Boter en kaas wordt er veel gemaakt en verzonden. De oogst is tot 30 Augustus goed. De tarwe, rogge en haver zijn ingeoogst, en leveren eene tamelijke hoeveelheid van uitmuntende hoedanigheid op. Het Indiaansch koren, de boekweit en de aardappelen laten zich best aanzien.

Men begint er thans met het verbouwen van mosterdzaad, hetgeen aldaar het best gaat. Dit verbouw is voordeelig voor den landman; naardien het een hoogen prijs geeft, en wel van 3 à 4 doll. het bushel. Een landbouwer heeft reeds nagenoeg 120 bushels in de zakken gereed staan, om te verzenden. Den winkeliers en ambachtslieden gaat het wel, in aanmerking nemende het jaargetijde.

CHINA.

De Overland China Mail van 11 Januarij j. l., deelt mede, dat op Donderdag avond, den 16den December, te Shanghae en Ningpo, een vrij hevige aardbeving gevoeld is, welke naar men verzekert vijf en veertig seconden heeft aangehouden; de schok ging van het Zuidwesten naar het Noord-Oosten en begon omstreeks een kwartier uurs over achten. Een tweede ligte schok werd des avonds ten tien ure waargenomen. Wij hebben niet vernomen, dat er eenige schade van aanbelang te betreuren is. De schellen luidden van zelve, de lampen werden heen en weer gezwaaid, klokken stonden stil en schilderijen vielen van den wand, terwijl in sommige huizen de pleister van de muren afscheurde. De bewoners waren, zoo als van zelfs spreekt, vrij ontsteld en verlieten voor eenige minuten hunne woningen. In de haven werd de schok duidelijk, aan boord der schepen, waargenomen en bespeurde men eene eigenaardige beweging van den bodem en hoorde duidelijk het rammelen der kettingen. De Chinezen waren ten hoogste ontsteld door dit natuurverschijnsel, doch, zoo als wij reeds boven zeiden, er is geene schade door aangerigt. Het weder was vooraf zeer schoon geweest en de wind woei uit het Noord-Noordwesten; in den morgen liep dezelve naar het Oosten doch draaide later naar het Noord-westen en was vrij hevig.

— Men schrijft van Amoij, dat de handel in Chinesche koelies nog steeds blijft voortgaan, niettegenstaande al de rampzalige gevolgen, welke deze handel reeds heeft na zich gesleept. De zich snel opvolgende treurspelen aan boord van de schepen Albert, Lady Montague, Victory, Robert Brown, Gertrude en nu nog onlangs aan boord van Lady Amherst, zoo als wij bereids in nommer 6 van ons blad mededeelden, schijnen nog niet genoegzaam geweest te zijn, om aan dezen nieuwen en schandelijken slavenhandel een einde te maken. De uitvoer van landbouwers naar Havanah is niet met grooter onregtvaardigheid gedreven geworden dan thans de uitvoer der Chinesche koelies naar Peru, en niemand zal ontkennen dat de suikerbouw verre boven het graven van Guanomest verkiesbaar is, edoch daar de laatste handel zoo veel mogelijk in het geheim gedreven werd, hebben zich daartegen ook minder afkeurende stemmen doen hooren.

De reeds mede in ons No. 6 medegedeelde aanval door het Chinesche gepeupel op de magazijnen van de heeren *Syme, Muir & Co.* te Amoy gedaan, welke heeren zich naar het schijnt hoofdzakelijk met dien handel belast hebben, toont ten duidelijkste aan, hoezeer de Chinezen tegen deze soort van slavenhandel, welke zoovele aanleiding tot moord en bedrog geeft, zijn ingenomen.

Het is te hopen, dat het Britsche Bestuur, ten voorkoming van nieuwe en ernstiger botsingen, dezen afschuwelijken handel, welke reeds zooveel menschenbloed gekost heeft en die eene vrijzinnige natie tot groote schande strekt zal verbieden.

Kunsten, Wetenschappen, Landbouw, Nijverheid, Land- en Volkenkunde.

Broodbakkerij.

Er zijn iu de laatste tijden pogingen aangewend, om het bakken van brood, eene industrie, die bij de vele verbeteringen, welke in schier alle takken van nijverheid worden aangebragt, om zoo te zeggen stilstaande is gebleven te verbeteren. Volgens een Belgisch industrieel blad, heeft een Franschman te dien aanzien eene uitvinding gedaan tot gemak zijner knechts en tot gerief zijner kalanten. Zekere *Roland*, broodbakker te *Parijs*, is de uitvinder van dat nieuw systema. Het bestaat vooreerst in de uitvinding van een mechanieken trog, die uiterst eenvoudig is, zoodat de hand van een jongen van 15 à 10 jaren den volgeladen trog in beweging kan brengen. De machine bestaat uit een trog, een as, een rad, een handvat en eene menigte lange of korte kromme lemmers, welke aan de horizontaal geplaatste as vast zijn. In 10 of hoogstens 20 minuten wordt een zak meel tot goed gegist, ligt en eenvormig deeg gekneed. Deze is geheel ingerigt, om in korten tijd de noodige warmte te verkrijgen, welke door een thermometer wordt aangewezen. De bodem van den oven is bevloerd met geverniste steenen, die altijd zuiver en zindelijk worden gehouden. Deze vloer rust op een draaijende tafel welke een werkman, door middel van een handvat, in beweging brengt. Indien men nu het gekneede en gevormde brood in den oven wil brengen, legt men de eerste brooden op het deel der draaijende tafel, aan den mond van den oven. Vervolgens draait men met het handvat zoodat eene nieuwe ledige ruimte zich aanbiedt, en zoo wordt zonder moeite de geheele tafel met brooden bedekt.

Zoodra de oven vol is, doet men de deur, waarin een glas is aangebragt en alwaar zich een olielamp of gasbek bevindt, digt, zoodat men het voor zijne oogen ziet bakken. Gaat dat bakken op het eene punt wat trager dan op het andere, éene draai met het handvat brengt de brooden op eene warmere plaats. Na 20 à 25 minuten is het baksel gereed. De brooden zijn alle van hetzelfde gewigt en kleur. En daar de oven niet met hout, maar met steenkolen wordt gestookt, berekent men dat de helft der brandstof, door deze uitvinding wordt uitgespaard. Zoodanig eene op dit systema gevestigde broodbakkerij, wordt thans in de gevangenis van *St. Bernard*, in de provincie *Antwerpen*, opgerigt.

»Neen, meester," antwoordde Koenraad op een toon van trouwhartigheid »Gij waart goed voor mij, voordat die stoommolen daar ginder klapperde, en ik wil u niet verlaten, zoo lang mijne spaarpenningen uit de tijd niet geheel zijn opgeteerd. Gij zult niet zeggen, dat ik u in 't ongeluk heb laten zitten. Hier slaat een trouw hart voor u. Ook kan 't immers wel weêr beter worden, — als gij zelf slechts wilt, meester."

De knaap scheen het eerlijk te meenen. Ook was er niets dat voor hem sprak. Toen al de andere arbeiders den molen verlaten hadden, omdat hunne verdiensten minder begonnen te worden, bleef hij en morde niet. Hij was onverdroten bij den arbeid, en als de molen stil stond, leende hij de hand, waar slechts iets te doen viel. Hij was tuinman, molenaar, timmerman, alles in één persoon. Zelfs ging hij het bosch in, kapte hout en droeg dat op zijne schouders naar den molen, om ook voor zijne meesteres klein te maken. Ook met de kinderen scheen hij veel op te hebben, en 't was vooral met Paul, dat hij zich bezig hield. Paul ging gaarne met hem naar het bosch, waar Koenraad hem de vogels te vangen, of naar de beek, waar Koenraad hem onderrigt in 't visschen gaf. Wat wonder dat de knaap hem aanhing en slechts zelden van zijne zijde week.

Toch echter mogt het schijnen, dat al deze dienstwilligheid door de moeder van den knaap niet erkend werd. De moeders zijn er toch anders hoog mee ingenomen, dat men hare kinderen liefde en genegenheid betoont; doch Louise scheen ongaarne te zien, dat Paul zoo veel met Koenraad verkeerde. Zij zocht zulks te verhinderen, zoo veel in haar vermogen stond, doch Paul volgde meer zijne neiging dan de stille vermaningen der moeder, en hij vond een steun in den vader. »Laat hem," sprak deze, als de moeder hem soms niet toestaan wilde, naar 't bosch of naar de hengelplaats te gaan; »Koenraad is immers bij hem en zal wel zorgen, dat hem geen kwaad overkomt." Alsdan huppelde 't jongske weg, en de moeder zweeg of antwoordde op zijn hoogst: »Ik zie niet gaarne, dat hij zich zoo aan Koenraad aansluit; ik gevoel een onweerstaanbaren afkeer tegen dien mensch." Redenen voor deze afkeerigheid gaf zij niet op. Genoeg, zij mogt hem niet lijden, alhoewel zij zijne trouwe aanhankelijkheid en dienstvaardigheid moest erkennen. Haar laatste woord was altijd: »'t Kan wezen, dat ik hem onregt doe, maar 'k heb een gevoel, alsof deze mensch nog een groot ongeluk over ons moet brengen. God vergeve mij, maar ik kan niet anders."

Zoo was het reeds lang geweest, zoo had Louise reeds lang gesproken, en toch had Severijn niet kunnen besluiten, Koenraad weg te zenden. Van zelf ging hij niet, dat verklaarde hij rondúit, en wegjagen mogt Severijn hem niet, daar hij oordeelde, dat zulks ondankbaar zou zijn, en dat men de volhardende trouw van den knaap niet vergeten mogt. Overigens was Koenraad een knappe jonge kerel, behalve dat een weinig scheelzien hem eenigzins misvormde en aan zijn gelaat eene zekere valsche uitdrukking gaf.

»Ja, meester," herhaalde hij half voor zich, half tot Severijn gekeerd, »als gij zelf slechts wildet."

»Wat zou ik willen? Wat kan ik willen?" hernam Severijn haastig. »Gij weet zoo goed als ik, dat ik een geruïneerd man ben."

»Nog lang niet," antwoordde Koenraad met een dubbelzinnig lachje. »U ontbreekt enkel de moed tot een stout besluit, verder niets! Maar wij spreken daar wel eens nader over."

Hij wilde gaan, doch Severijn hield hem terug. Toen stond Louise op en ging naar huis, onder voorwendsel van naar de kinderen en 't avondeten te moeten zien. Koenraad oogde haar met brandende blikken na, tot hare slanke gedaante achter de tuinheg was verdwenen. Vervolgens haalde hij diep adem en mompelde eenige onverstaanbare woorden tusschen de tanden.

(wordt vervolgd.)

MAATSCHAPPIJ VAN TOONKUNST.

De directie der Maatschappij van Toonkunst het zich ten pligt stellende, om in het belang der noodlijdenden te Banda, bij te dragen tot het inzamelen van fondsen om die ongelukkigen in hunnen beklagenswaardigen toestand te ondersteunen, heeft de eer het publiek mede te deelen, dat zij zich voorstelt om met dat doel, in den loop van deze maand, een Vocaal en Instrumentaal concert te geven in het lokaal van den Schouwburg alhier.

De inteekenlijsten zullen door daartoe te benoemen kommissarissen worden aangeboden.

De Directie voornoemd,
P. VAN REES President.
G. WILLET, Secretaris.

BATAVIA.
4 Februarij 1853.

PUBLIEKE VERHURING
der Landen
TANAH BOEGIES, TJABANG DOEA EN TJABANG BOENGIEN.

Voor den tijd van 7 Jaren.

De notaris *J. R. Kleijn* te Batavia als lasthebbende van zijne principalen, is voornemens gemelde landen in het begin der maand Maart aanstaande ten zijnen kantore publiek ter huring aan te bieden.

(55) ZEGT HET VOORT.

Door *H. M. van Dorp*, te Batavia is ontvangen de Eerste Aflevering der Prachtuitgave van

Javasche-Oudheden.

Verzameling van groote gelithographieerde platen in kleurdruk, der meest belangrijke en trotsche bouwvallen van tempels en andere oudheden in Neêrlands-Indië, naar teekeningen der Heeren *A. J. Bik*, *S. Siburg* en verschillende kunstlievende ambtenaren.

Prijs per aflevering van drie platen f 15,—

Het werk zal uit 8 Afleveringen bestaan, die in den tijd van vier jaren compleet zullen zijn. (67)

2000 of meer Gouden Tiengulden Stukken

bij
(62) E. S. VOUTE, *Makelaar.*

De ondergeteekenden bieden in hunne Toko Batavia te koop aan een pas van Holland aangebragt groot mecaniek

Cabinet Orgel

in een fraai bewerkte massief mahh. kast, voorzien van drie rollen en spelende zeventien verschillende danses, potpourris en allegros van de meest beroemde componisten.

(57) VAUPEL & Co.

BATAVIA,
3 Februarij 1853.

Gevonden. Een Ring met Sleutels, vóór het Postkantoor te Weltevreden, te bevragen, en terug te erlangen aldaar, tegen betaling van het kostende dezer advertentie.

WELTEVREDEN,
2 Februarij 1853. (56)

Bij BONNIOL, Mr. Kleedermaker te Batavia.

Rokken en Jassen van zwart laken 1 kwaliteit *f* 50,—
Militaire en Schuttersjassen van blaauw laken. » 50,-
Broeken van zwart satin de laine. 1 kwaliteit. » 25,—
Tricot-broeken (Bonjean) zwart. . . . . » 25,—
Tricot-broeken (gekleurd) van. . . . *f* 18.— à » 22,—
Gekleurde zijden en zwart satijnen vesten *f* 10.— à » 15.—
Wanneer men zelf de stoffe verlangt te leveren, is de prijs van het maakloon voor een rok of jas *f* 25,--
Van een broek. . . . . » 6,—
Van een Vest. . . . . » 6,-
Hij vervaardigt eene geheele kleeding binnen den tijd van 48 uren. (6)

Een Jongmensch, Hollander van geboorte, 23 jaar oud, van de beste getuigschriften voorzien, bekend met de drie hoofdtalen en maleisch, sedert eenigen tijd door omstandigheden buiten betrekking, zag zich gaarne in den Handel of ter administratie op eenig landgoed geplaatst.

Alle nadere informatien zijn te erlangen bij den Boekhandelaar *van Haren Noman* te Batavia. (59)

De Indiër, jaargang 1853.

De eerste nummers van dezen jaargang worden verwacht met de mail in Maart.

De Indiër verschijnt thans tweemaal 's maands, in grooter formaat dan eenig Nederlandsch dagblad.

Ze behelst al het wetenswaardige, wat eenigzins op Indië of hare belangen betrekking heeft, waaronder de volledige handelingen der Staten Generaal, Indische aangelegenheden rakende. Ze levert een trouw berigt van het belangrijkste, dat in vreemde koloniën voorvalt.

Bovendien geeft *de Indiër* telke maand, tegen het vertrek der mail, **GRATIS** een uitvoerig **BIJBLAD**, waarin voorkomt: een keurig en onderhoudend geschreven *oorspronkelijk* overzigt van Europeesch, staatkundig, en ander nieuws van de maand; handels- en scheepvaartstijdingen, maandlijksche geboorte-, trouw- en sterf, lijsten, fondsnotering enz.

De Indiër heeft dus het eigenaardige, dat men uitsluitend datgene er in vindt, wat alleen belangrijk voor de ingezetenen van Indië kan wezen.

Het abonnement van *de Indiër* is voor Java en buitenbezittingen *f* 35,— 's jaars. betaalbaar vooruit.

Heeren geabonneerden, daarvan vóór Maart geene opzegging doende, worden beschouwd hun abonnement te continueren.

De Expediteur,
(52) VAN HAREN NOMAN.

Zoo even Ontvangen :

Het *Staatsblad van Nederlandsch-Indie* Jaargang 1851 (Noman-Editie) Prijs *f* 3,— franco per Java-Post.

Heeren bezitters der vorige jaargangen wordt deze onmiddelijk op franco aanvrage toegezonden.

Mede in voorraad *compleet :*

De Staatsbladen van Nederlandsch-Indie 1816—1845 in een lederen band *f* 30,—

De jaargangen 1846—1850, 5 stukken per jaarg. *f* 3,—

Verkrijgbaar bij alle Boekhandelaars in Nederlandsch-Indië.

(61) VAN HAREN NOMAN.

Voor passagiers naar Holland wordt eene uitmuntende gelegenheid aangeboden met het snelzeilend Ned. Schip Henriette Elisabeth Susanna, kapt. *E. T. Prater*. Het vertrek dezer bodem is bepaald op het einde dezer maand. Nadere informatien bij den Gezagvoerder in het Hôtel der Nederlanden of bij de Agenten

(63) B. KOPERSMIT & Co.

BATAVIA,
4 Februarij 1853.

Almanach Comique 1853 *f* 1,—
Almanach Prophetique 1853 ,, 1,—
Almanach de l'illustration 1853 ,, 2,—

Ontvangen en verkrijgbaar bij
(60) VAN HAREN NOMAN.

Passage naar Nederland wordt aangebod met het kampanje-Barkschip Azia, kapit *C. Abrahamsz Jr.*, tot dat einde expres lijk ruim ingerigt, voorzien van alle gema ken en voerende eenen bekwamen dokte wordt alhier geheel beladen en zal in tweede helft dezer maand de reize aanva den; adres bij de agenten te Batavia

(58) HAAGER & SCHUURMAN.

STOOMSCHIP MACASSAR.

Het vertrek van bovengenoe Stoomschip naar Padang en Be koelen is bepaald de tweede d na aankomst der verwacht w dende Landmail.

Voor passage en nadere inlichtingen gelieve men zi te wenden tot de agenten

(66) B. KOPERSMIT & Co.

Scheeps-Berigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Van.*	*Datum.*	*Naar.*
Januarij	31	Engelsch	Osprey	Roberts	Singapore		Australie
Februarij	1	Nederlandsch	Almelo	Auffmork	Amsterdam	18 September	Batavia
»	—	Amerikaansch	Bersek	Tibbets	Boston	24 October	»
»	2	Engelsch	Sir Herbert Compton	Browne	Bombay	1 Januarij	Shanghae
»	—	»	Th. Campbell	Clark	Hongkong		London
»	—	»	Northstar	Smith	Whampoa		»

Aangekomen Schepen te *Batavia.*

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Van.*	*Datum.*	*Agenten.*
Februarij	2	Nederlandsch	Z. M. stooms. Celebes	luit. t/z 1 kl. Gueling	Soerabaya	30 Januarij.	
»	—	Nederl.Indisch	Indramayo	Tjoey Seng	Indramayo	29 »	
»	3	Nederlandsch	Susanna Christina	Stolte	»	23 »	Haager en Schuurman.
»	—	Nederl.Indisch	stooms. Macassar	Chevalier	Samarang	2 Februarij	B. Kopersmit en co.
»	—	» »	Djoeharie	Mohamat Assek	Palembang	22 Januarij.	
»	4	Engelsch	Sir Herbert Compton	Browne	Bombay		Pitcairn, Syme en co.
»	—	Amerikaansch	Buckeye		Boston		Paine, Stricker en co.
»	—	Zw. oorlogs.	Eugenia		Singapore		

Vertrokken Schepen van *Batavia.*

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Naar.*
Februarij	3	Nederlandsch	Z. M. stooms. Merapi	luit. t/z. 1 kl. J. G. Muller	Sambas
»	—	»	Prins Hendrik	Smit	Soerabaya
»	—	»	Hollands Trouw	Kreye	»
»	—	»	Samarang	Immink	»
»	—	»	Christiaan Huygens	Ihlower	»
»	4	»	J. C. J. van Speyk	Noltee	Nederland
»	—	Nederlandsch-Indisch	Lachmadie	Sech Sahak	Indramayo

In lading liggende Schepen te *Batavia.*

Vlag.	*Namen der Schepen.*	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Nederlandsch.	Willebrordus	Lammerse	Samarang	de Weerdt, Ruyl en co.
»	Louisa Prinses der Nederlanden	Lion		»
»	Albatros	Haasnoot	Soerabaya	»
»	Resident van Son *	Banditz	Nederland	B. Kopersmit en co.
»	Ridderkerk	Noltee		»
»	Henriette Elisabeth Susanna *	Prater	Nederland	»
»	Azia *	Abrahamsz	Nederland	Haager en Schuurman.
»	Susanna Christina	Stolte	Nederland	»
»	Ambarawa *	Buyskes	Singapore	B. Sanier, Suermondt en co.
»	Gertrude *	Lourens	Soerabaya	Reynst en Vinju,
»	Urania *	Teylaar	Sydney	John Pryce en co.
Nederl.Indisch	Ellen	Lebert	Samarang	»
» »	stooms. Ambon	Bergner	Macassar en de Molukko's	B. Kopersmit en co.
» »	stooms. Makassar	Chevalier	Padang	»
» »	Balgies	Said Alie	Soerabaya	Coulster.
» »	Nawan Eljoesoer	Montierp	Samarang	»
» »	Almansoor	Jamanie	Pamanoekan	»
» »	Djoeharie	Mohamat Assek	Cheribon	»
» »	Fathool Barie	Sech Osman	Golf van Persie	B. Andreas en co.
» »	Indramaijo	Tjoey Seng		
Engelsch	William Simpson	Kinley	London	Martin, Dyce en co.
Amerikaansch	N. B. Palmer	G. B. Lower	New-York	Paine, Stricker en co.
Fransch	Louisa Cezard	Chatelain	Samarang	B. Sanier, Suermondt en co.
Zweedsch	Oscar	Lagerklou	»	Bahre en Kinder.

De Nederlandsche Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *.

Aangekomen Passagiers.

Met het Ned.-Ind. schip Indramayo: de heeren *Cordesius, Specht.*

Met het Ned.-Ind. stooms. Macassar: de heeren *van Lange en familie, Nieuwland, baron van Heerdt, van Berkel, Martens, de Wolff, Vlasblom, van der Scheer, Geldeman, Robert, Krebs, Eichelberg. Boudier, Demmeni;* mevr. *Neli en familie;* Z. M. Troepen.

Vertrokken Passagiers.

Met het Ned. schip Antoinetta Maria: de heeren *H. Messerschmit, B. van Ochten, C. B. van Peteghem;* Z. M. Troepen.

Handels-Berigten.

De wekelijksche Gouvernements veilingen van Spaansche Matten ebben plaats gevonden tot de navolgende gemiddelde prijzen:

Oct. 16	1852.	40000	Mexicaansche	met	den	Arend.	*f*	$2,78^{2}/_{5}$	zilver
» 23	»	40000	»	»	»	»	»	$2,76^{1}/_{4}$	»
» 30	»	40000	»	»	»	»	»	$2,72^{1}/_{2}$	»
Nov. 6	»	40000	»	»	»	»	»	$2,69^{1}/_{4}$	»
» 13	»	40000	»	»	»	»	»	$2,71^{1}/_{16}$	»
» 20	»	40000	»	»	»	»	»	$2,70^{1}/_{2}$	»
» 27	»	40000	»	»	»	»	»	$2,70^{1}/_{10}$	»
Dec. 4	»	40000	»	»	»	»	»	$2,70^{1}/_{8}$	»
» 11	»	40000	»	»	»	»	»	$2,70^{1}/_{4}$	»
» 18	»	40000	»	»	»	»	»	$2,70^{2}/_{10}$	»
» 24	»	40000	»	»	»	»	»	$2.67^{85}/_{100}$	»
» 31	»	40000	»	»	»	»	»	2,76	»
Jan. 22	1853.	40000	»	»	»	»	»	$2,63^{1}/_{2}$	»
» 29	»	40000	»	»	»	»	»	2,61	»
Febr. 5	»	40000	»	»	2	»	»	2,60	»

Aanvoer.

Van Benkoelen per ned. ind. Praauw *Pantjalang.*
40 pic. dammer 3 do. klapper olie 223 do. schulpen. *Sie Assal.*

Uitvoer.

Naar Nederland per ned. schip *Antoinette Maria* kapt. Day agt. Kreglinger Dummler eu co.

50 pic. rotting $6048^{90}/_{100}$ do. suiker $242^{416}/_{1000}$ do. thee $4655^{20}/_{100}$ ℔. cochenille 1 st. $1315^{60}/_{100}$ do. do. 2st. $303^{60}/_{100}$ do. zacotille. $1619^{20}/_{100}$ do. uitschot $131^{30}/_{100}$ do. gomelastiek *N. H. M.*

2025 pic. rijst 3 kn. japan chin. goederen 51 pic. koffij 4 do. rijst. 4 kn. jap. mandwerk 1 do. thee $2^{77}/_{100}$ pic. noten 76/100 do. foelie *de Agenten.*

Naar Nederland via Soerabaya per ned. schip *Prins Hend* kapt. Smit agt. Kreglinger Dummler en co.

250 pik tin 60 do rotting *Factorij.*

25 kn. bier 10 do. bessensap 10 sparren 200 ton ijs *aan boord Lading.*

Naar Nederland via Samarang per ned. schip *Samarang* ka Immin agt. B. Sanier Suermondt en co.

80 pik. rotting 400 do. tin *Factorij.*

100 vatj. haring *de Agenten.*

Naar Rotterdam per ned. schip *van Speijk* kapt. Nolte ag B. Kopersmit en co.

100 pic. rotting 25 do. geelhout 300 do. tin *Factorij.*

$5400^{22}/_{100}$ pic. suiker. 2114 do. koffij. 1110 do. do. *Factorij.*

Naar Nederland via Soerabaya per ned. schip *Hollandsch Tr* kapt. Kreye agt. MacLaine Watson en co.

400 pic. tin 125 do. rotting. *Factorij.*

1 kt. petten 4 do. provisien 14600 steenen *aan boord gebl. L*

Naar Soerabaya en Nederland per ned. schip *Christiaan Huij* kapt. Ihlowe agt. de Weerdt Ruyl en co.

1396 coll dadels 2480 zak tarwe 38 pak was 120 bl. komijn do. moettezaad 14 do. zwartzaad 24 kn. rozenwater 11 bl anderzaad 51 do. rozijne 5 do. salpeter 4 do. karpetten 3 ghie 199 do. rozenwater 78 pul dadels 1 pak leder 400 zijnen 1069 kn. vruchten 4 pak salamoniak 2 bl loenzaad 1 kist. goudgeld 1504 dollas 100 pak was 39 touw 8000 sp. matten 265 idem 3 kn rozenwater *aan boo*

300 pic. tin 100 do. rotting *Factorij.*

Societiet *de Harmonie.*

Algemeene vergadering op Zaturdag 5 Februarij aanstaande, des ten half acht ure.

De Secre
D. W. SC

Militaire Societeit *Concordia.*

Voorstelling door de alhier aanwezige Bengaalsche goochelaars, staanden Donderdag 10 dezer. Bijeenkomst voor Heeren en Dame

De Secr
DOOR

Théâtre Français de *Batavia.*

Direction de M. *Honoré Couget.*
Lundi, 7 *Février* 1853.
Deuxième représentation du sixième mois de l'abonnement
Une représentation de
MARIE DE ROHAN.
Grand opéra en 3 actes, musique de *Donizetti.*

Gedrukt te *Batavia*, bij W. BRUIN